

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 października 2018 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił M. P. prawa do emerytury rolniczej.

Decyzja została wydana na podstawie art.19 ustawy z dnia 22 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2017 roku, poz.2336).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych do ustalenia prawa i wysokości emerytury zaliczył ubezpieczonemu okres pracy w gospodarstwie rolnym oraz okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacania składek na to ubezpieczenie. Do ustalenia prawa do emerytury rolniczej można przyjąć jedynie te okresy, które nie zostały zaliczone do emerytury z powszechnego systemu emerytalnego – od 1 lipca do 31 sierpnia 1994 roku, od 1 do 31 lipca 2001 roku, od 1 października do 9 kwietnia 2014 roku w łącznym wymiarze 9 miesięcy i 9 dni. Okres ten jest niewystarczający do uzyskania prawa do emerytury rolniczej.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o jej uchylenie lub zmianę i przyznanie stosownych uprawnień.

Zdaniem ubezpieczonego do ustalenia prawa do emerytury rolniczej organ rentowy powinien zaliczyć okresy pracy na podstawie umowy o pracę.

Dodatkowo wskazał, iż okresy składkowe zaliczone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych powinny być aktualnie wyłączone, w taki sposób by cały okres tego ubezpieczenia został objęty przynależnością do KRUS-u, co umożliwiłoby uzyskanie emerytury rolniczej, obok emerytury z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W piśmie procesowym z dnia 23 stycznia 2019 roku pełnomocnik ubezpieczonego wniosła o zaliczenie do okresów ubezpieczenia emerytalno – rentowego ubezpieczonego okresów pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców, po ukończeniu 16 roku życia, przypadających przed dniem 1 stycznia 1983 roku, to jest okresów od 27 sierpnia 1969 roku do 22 października 1972 roku, od 23 do 30 czerwca 1973 roku, od 8 lipca do 6 października 1975 roku.

Dodatkowo wskazała, iż ubezpieczony pobiera emeryturę z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przyznaną mu decyzją z dnia 9 kwietnia 2014 roku. Do ustalenia prawa do tego świadczenia staż ubezpieczeniowy został uzupełniony ubezpieczeniem społecznym rolników o 4 lata 1 miesiąc i 19 dni. Ubezpieczony otrzymał zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Pomimo wniosków ubezpieczonego ZUS nie wyjaśnił jakie okresy zostały zaliczone jako okres uzupełniający.

Podaje również, iż wolą ubezpieczonego było zaliczenie okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, ale tylko w niezbędnym zakresie do uzupełniania stażu i wykazanymi zeznaniami świadków, które zostały załączone do wniosku (dotyczącymi pracy po ukończeniu 16 roku życia, a przed 1 stycznia 1983 roku). O doliczeniu okresów ubezpieczenia w wymiarze 24 lat 8 miesięcy i 20 dni ubezpieczony dowiedział się gdy KRUS wydała decyzję odmowną.

Zaliczenie całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników do emerytury z ZUS-u jest niezgodne z przepisami ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, gdyż do stażu powinien zostać zaliczony jedynie okres pracy po ukończeniu 16 roku życia, a przed 1 stycznia 1983 roku.

Ponieważ ubezpieczony opłacał składki na ubezpieczenie społeczne rolników do 9 kwietnia 2014 roku legitymuje się 25-letnim okresem podlegania temu ubezpieczeniu, i tym samym ma prawo do emerytury rolniczej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony M. P. urodził się (...).

W dniu 28 października 2013 roku ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o emeryturę z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 22 listopada 2013 roku Zakład odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury, gdyż nie wykazał 25-letniego okresu ubezpieczenia.

Kolejnymi decyzjami z dnia 26 listopada 2013 roku i z dnia 24 stycznia 2014 roku Zakład odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z tych samych przyczyn – braku 25-letniego okresu ubezpieczenia. Zakład uznał za udowodniony okres ubezpieczenia wynoszący 24 lata 10 miesięcy i 26 dni, w tym 4 lata i 5 dni okresów uzupełniających z tytułu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

(wniosek – k.161-164, decyzja – k.188, k.201, k.208)

W dniu 21 marca 2014 roku ubezpieczony złożył ponownie wniosek o emeryturę w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Po uzupełnieniu okresu ubezpieczenia decyzją z dnia 9 kwietnia 2014 roku Zakład przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 1 marca 2014 roku.

Wysokość emerytury została ustalona na podstawie art.183 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Obliczając wysokość emerytury na podstawie art.53 ww. ustawy Zakład przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia (od 1973 roku do 1994 roku) oraz okresy: składkowe w wymiarze 20 lat 3 miesięcy i 29 dni, nieskładkowe 6 miesięcy i 22 dni oraz uzupełniające – rola 4 lata 1 miesiąc i 19 dni.

Obliczając emeryturę na podstawie art.26 ww. ustawy Zakład uwzględnił zwiększenie z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

(decyzja – k.215)

Kolejnymi decyzjami z dnia 13 maja 2014 roku Zakład przeliczył emeryturę uwzględniając okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i zwiększenie z tytułu opłacania składek na to ubezpieczenie.

(decyzje – k.223, 238)

Ubezpieczony był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w następujących okresach:

- od 23 października 1972 roku do 22 czerwca 1973 roku w Zakładach (...) w R.,
- od 1 lipca 1973 roku do 7 lipca 1975 roku w Kombinacie Rolniczo- (...) w Babsku,
- od 7 października 1975 roku do 31 lipca 1989 roku w Spółdzielni Kółek Rolniczych w B.,
- od 1 sierpnia 1990 roku do 31 sierpnia 1994 roku w Przedsiębiorstwie Państwowym Zakłady (...) w R..

i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniom społecznym, z wyłączeniem okresu od 1 czerwca 1989 roku do 31 lipca 1989 roku, gdyż wówczas korzystał z urlopu bezpłatnego.

(świadczenia pracy – k.65-68)

Od 2 lutego 1995 roku do 31 lipca 2001 roku ubezpieczony pobierał rentę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu niezdolności do pracy.

(decyzja – k.81, zaświadczenie – k.156)

Ubezpieczony M. P. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w następujących okresach:

- od 11 stycznia 1978 roku do 30 grudnia 1988 roku,
- od 2 stycznia 1990 roku do 31 lipca 1990 roku,
- od 1 lipca 1994 roku do 31 marca 1995 roku,
- od 1 lipca 2001 roku do 9 kwietnia 2014 roku

co stanowi 25 lat i 28 dni.

(zaświadczenie – k.210)

Przy ustalaniu prawa do emerytury i jej wysokości Zakład zaliczył następujące okresy podlegania przez ubezpieczonego ubezpieczeniu społecznemu rolników i wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym przed ukończeniem 16 roku życia, przypadające do 31 grudnia 1998 roku:

- od 27 sierpnia 1969 roku do 22 października 1972 roku,
- od 23 czerwca do 30 czerwca 1973 roku,
- od 8 lipca do 6 października 1975 roku,
- od 11 stycznia 1978 roku do 30 czerwca 1982 roku,
- od 1 stycznia 1990 roku do 31 grudnia 1990 roku,
- od 1 września 1994 roku do 31 marca 1995 roku

które ograniczono do 4 lat 1 miesiąca i 9 dni.

Przy ustalaniu wysokości emerytury uwzględniono zwiększenie z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne rolników za okresy:

- od 1 lipca 1982 roku do 30 grudnia 1988 roku,
- od 1 stycznia 1990 roku do 31 grudnia 1990 roku,
- od 1 września 1994 roku do 31 marca 1995 roku,
- od 1 sierpnia 2001 roku do 30 września 2013 roku.

(pismo ZUS – k.44, karta przebiegu zatrudnienia – k.222)

W dniu 22 sierpnia 2018 roku ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę rolniczą.

(wniosek – k.188 akt KRUS)

Po wyłączeniu ze stażu ubezpieczeniowego okresów ubezpieczenia z tytułu zatrudnienia, ubezpieczony nie będzie miał prawa do emerytury z obniżonego wieku emerytalnego, którą pobiera.

(pismo ZUS – k.202 akt KRUS)

Do ustalenia emerytury rolniczej Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zaliczył następujące okresy podlegania przez ubezpieczonego ubezpieczeniu społecznemu rolników:

- od 1 lipca 1994 roku do 31 sierpnia 1994 roku,
- od 1 lipca 2001 roku do 31 lipca 2001 roku,
- 1 października 2013 roku do 4 kwietnia 2014 roku,

okres ten wynosi 9 miesięcy i 9 dni.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 14 stycznia 2019 roku ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Decyzją z dnia 28 stycznia 2019 roku Zakład przyznał ubezpieczonemu emeryturę od dnia 1 stycznia 2019 roku. Wypłata świadczenia została zawieszona, gdyż dotychczas wypłacane świadczenie emerytalne jest wyższe od ustalonego decyzją.

(decyzja – k.37)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne w sprawie okoliczności zostały ustalone na podstawie dowodów z dokumentów, których strony nie kwestionowały.

Sąd pominął zeznania świadków J. W. i K. W., gdyż okres pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym rodziców, po ukończeniu 16 roku życia był niesporny.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

Poza sporem pozostaje okoliczność, iż ubezpieczony M. P. podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w następujących okresach:

- od 11 stycznia 1978 roku do 30 grudnia 1988 roku,
- od 2 stycznia 1990 roku do 31 lipca 1990 roku,
- od 1 lipca 1994 roku do 31 marca 1995 roku,
- od 1 lipca 2001 roku do 9 kwietnia 2014 roku

co stanowi 25 lat i 28 dni.

Natomiast ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę ubezpieczony podlegał w następujących okresach:

- od 23 października 1972 roku do 22 czerwca 1973 roku,
- od 1 lipca 1973 roku do 7 lipca 1975 roku,

- od 7 października 1975 roku do 31 lipca 1989 roku,
- od 1 sierpnia 1990 roku do 31 sierpnia 1994 roku.

Zgodnie z treścią art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz.U. z 2019 roku, poz.13) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny; wiek emerytalny kobiety wynosi 60 lat, a mężczyzny 65 lat;
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1-3 ww. ustawy do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 punkt 2 i ust. 2 punkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 roku;
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Ww. okresów, nie zalicza się do okresów ubezpieczenia, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty na podstawie odrębnych przepisów. Przy czym nie dotyczy to osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku. Takimi odrębnymi przepisami jest w tym przypadku ustawa z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2018 roku, poz.1270).

Ubezpieczony uzyskał emeryturę z powszechnego systemu emerytalnego na podstawie art.184 ust.1 ww. ustawy o emeryturach i rentach, z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Do wymaganego do uzyskania tej emerytury 25-letniego okresu ubezpieczenia liczonego do dnia 1 stycznia 1999 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył następujące okresy podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę:

- od 23 października 1972 roku do 22 czerwca 1973 roku,
- od 1 lipca 1973 roku do 7 lipca 1975 roku,
- od 7 października 1975 roku do 31 lipca 1989 roku,
- od 1 sierpnia 1990 roku do 31 sierpnia 1994 roku

oraz jako uzupełniające na podstawie art.10 ust.1 ww. ustawy wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16. roku życia i okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników:

- od 27 sierpnia 1969 roku do 22 października 1972 roku (3 lata 1 miesiąc i 26 dni),
- od 23 do 30 czerwca 1973 roku (8 dni),
- od 8 lipca do 6 października 1975 roku (3 miesiące),
- od 1 stycznia do 31 lipca 1990 roku (7 miesięcy)
- od 1 września 1994 roku do 31 marca 1995 roku (6 miesięcy i 28 dni).

Bez zaliczenia ww. okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników i wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16. roku życia, ubezpieczony nie uzyskałby prawa do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy o emeryturach i rentach wobec braku wymaganego na dzień 1 stycznia 1999 roku 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

Z ustaleń Sądu wynika, iż od 1 sierpnia 2001 roku do 9 kwietnia 2014 roku ubezpieczony podlegał nieprzerwanie ubezpieczeniu społecznemu rolników i opłacał z tego tytułu składkę na to ubezpieczenie.

W polskim systemie ubezpieczeń obowiązuje przyjęta przez ustawodawcę w ww. ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników zasada jednego świadczenia, która dotyczy zbiegu świadczenia przysługującego z tytułu prawa do renty lub emerytury rolniczej ze świadczeniem przysługującym z tych samych tytułów, ale z innego ubezpieczenia społecznego. Statuuje ją art. 33 ust. 2 tej ustawy przewidujący, że w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie, z zastrzeżeniem ust. 4 przy czym stosownie do treści z ust. 2a przepisu ust. 2 nie stosuje się do osób uprawnionych jednocześnie do emerytury rolniczej oraz do emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ust. 1, art. 24a lub art. 184 przepisów emerytalnych. Zasadę jednego świadczenia realizuje również pośrednio rozwiązanie zawarte w art. 20 ust. 2 ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 10 ust. 3 ww. ustawy o emeryturach i rentach, które przewiduje możliwość uzyskania świadczenia w danym systemie (powszechnym lub rolniczym) także wtedy, gdy ubezpieczony nie zdołał zgromadzić w danym systemie wystarczającego stażu ubezpieczeniowego wymaganego do przyznania mu prawa do emerytury z tego właśnie systemu, co następuje przez doliczenie stażu ubezpieczeniowego z drugiego systemu. Jest to systemowe rozwiązanie normatywne korzystne dla ubezpieczonego i uwzględniające w samym założeniu jego interes, ponieważ w przeciwnym wypadku brak wymaganego stażu emerytalnego skutkowałby niemożnością nabycia prawa do emerytury w żadnym systemie. Wspomniana zasada pozostawia woli ubezpieczonego, który system do uzyskania świadczenia emerytalnego wybierze. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 maja 2007 roku (II UK 164/06) wyjaśnił, iż „dokonanie przez ubezpieczonego wyboru co do zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia, od którego zależy prawo do emerytury w określonym systemie (pracowniczym lub rolniczym), uniemożliwia późniejsze zaliczenie tego samego okresu w innym systemie (art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 10 ust. 3 ustawy emerytalnej)” (także: wyroki Sądów Apelacyjnych: w G. z dnia 6 maja 2016 roku w sprawie III AUa 13/16, w Ł. z dnia 8 maja 2014 roku w sprawie III AUa 1368/13 oraz z dnia 8 maja 2017 roku w sprawie III AUa 659/16, w B. z dnia 18 września 2013 roku w sprawie III AUa 290/13). Nie budzi wątpliwości, że decydująca jest wola ubezpieczonego z jakiego świadczenia chce skorzystać także w sytuacji, gdy zaliczenie okresu ubezpieczenia rolniczego do okresów warunkujących nabycie prawa do emerytury pracowniczej umożliwi mu nabycie tego ostatniego świadczenia, ale jednocześnie pozbawi prawa do emerytury rolniczej.

Ubezpieczony wniosek o emeryturę rolniczą złożył w dniu 22 sierpnia 2018 roku, wówczas pobierał emeryturę przyznaną przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych od dnia 1 marca 2014 roku.

W toku niniejszego postępowania ubezpieczony konsekwentnie twierdził, że dąży do uzyskania świadczenia korzystniejszego, które jego zdaniem otrzymywałby z tytułu opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury rolniczej wskazując, iż nie ma on wystarczającego okresu ubezpieczenia – 25 lat.

Ubezpieczony pomija okoliczność, iż do ustalenia prawa do emerytury „pracowniczej” uwzględniono też poszczególne okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, które pokrywały się z ubezpieczeniem społecznym z tytułu zatrudnienia. Nie budzi wątpliwości, że tych samych okresów stażu ubezpieczeniowego (prowadzenia gospodarstwa rolnego i wykonywania pracy na podstawie umowy o pracę) nie można zaliczać dwa razy do różnych świadczeń (emerytura pracownicza i emerytura rolnicza). Okresy ubezpieczenia rolniczego zaliczone do emerytury pracowniczej nie mogą być ponownie uwzględnione do ustalenia emerytury rolniczej.

W wyrokach z dnia 8 maja 2007 roku (II UK 164/06) i z dnia 4 listopada 2009 roku (I UK 168/09) Sąd Najwyższy wskazał, iż „po dokonaniu wyboru przez ubezpieczonego i uzyskania emerytury w systemie „pracowniczym”, wykluczona jest możliwość uwzględnienia tych samych okresów podlegania ubezpieczeniu przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej. Niedopuszczalne jest bowiem doprowadzenie do sytuacji, w której te same okresy byłyby podstawą ustalenia prawa w systemie rolniczym oraz powszechnym. Także Sąd Apelacyjny w Białymstoku w uzasadnieniu wyroku z 18 września 2013 roku w sprawie III AUa 290/13 wskazał, iż „w prawie ubezpieczeń społecznych obowiązuje zasada jednego świadczenia. Okres pracy w gospodarstwie rolnym przypadający w okresie zatrudnienia, zaliczonym do emerytury przyznanej w systemie powszechnym, nie może być jednocześnie zaliczony do stażu na potrzeby emerytury rolniczej. Zasadą jest jednokrotne zaliczenie każdego z okresów ubezpieczenia. Kwestia konkurencyjności obu systemów ubezpieczeniowych wyklucza możliwość zaliczenia tego samego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników”.

W niniejszej sprawie okres niezaliczony do emerytury z tytułu zatrudnienia jest niewystarczający do uzyskania prawa do emerytury rolniczej, gdyż wynosi on mniej niż 25 lat.

W ocenie Sądu nietrafny jest argument ubezpieczonego, że art. 33 ust. 1 i 2 ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników daje w takim wypadku prawo do ponownego (po wcześniejszym nabyciu i korzystaniu z emerytury pracowniczej) wyboru świadczenia korzystniejszego. Zgodnie z art. 33 ust. 2 ustawy, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty przysługującej na podstawie ustawy z prawem do emerytury lub renty z innego ubezpieczenia społecznego, uprawnionemu wypłaca się jedno wybrane przez niego świadczenie, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4. Zbieg praw do świadczeń według art. 33 ust. 2 odnosi się do sytuacji, gdy ubezpieczony ma niezależne prawa do emerytur w obu systemach, czyli oparte na wystarczających (samodzielnych) okresach ubezpieczenia. W niniejszej sprawie ubezpieczony nie nabył równoległe prawa do emerytur z dwóch systemów.

Chybione są również zarzuty ubezpieczonego, iż ubiegając się o emeryturę z ZUS w 2014 roku, nie został prawidłowo poinformowany o konsekwencjach swojego wyboru. Przede wszystkim, zgodnie z powołanym wyżej wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2007 roku (II UK 164/06), dokonanie przez ubezpieczonego wyboru co do zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia, od którego zależy prawo do emerytury w określonym systemie (pracowniczym lub rolniczym), niemożliwa późniejsze zaliczenie tego okresu w innym systemie (art. 20 ust. 2 cyt. ustawy). W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy wskazał nadto, że powołany przepis w samym założeniu uwzględnia interes ubezpieczonego. Odnosi się bowiem do sytuacji, gdy ma on staż niewystarczający do uzyskania emerytury w danym systemie, jednakże ma możliwość uzyskania świadczenia przez doliczenie do stażu ubezpieczenia z drugiego systemu. Rozwiązanie to jest kierowane podmiotowo do ubezpieczonego, który sam decyduje, czy z niego skorzysta. Przy czym nie jest pozbawiony możliwości oceny skutków takiego wyboru. Sąd Najwyższy podkreślił, że nie można przyjąć, że nie są znane ubezpieczonemu podstawowe warunki wynikające z ustaw emerytalnej i ubezpieczenia rolniczego. Jednakże po dokonaniu wyboru przez ubezpieczonego i uzyskania, tak jak w niniejszej sprawie, emerytury w systemie pracowniczym, wykluczona jest możliwość uwzględnienia tych samych okresów podlegania ubezpieczeniu przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej.

Ubezpieczony miał możliwość uzupełniania okresów ubezpieczenia z jednego systemu przy ustalaniu prawa do świadczenia z drugiego systemu, ale ta możliwość istniała tylko do momentu podjęcia przez ubezpieczonego decyzji o wyborze świadczenia. Takiego wyboru ubezpieczony dokonał w 2014 roku, składając wniosek o emeryturę w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Ponownego prawa wyboru świadczenia korzystniejszego ustawodawca nie przewidział (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 maja 2014 roku w sprawie III AUa 1368/13).

Ubezpieczony urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku i dlatego, stosownie do treści art. 20 ust.3 ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, do stażu wymaganego do emerytury rolniczej nie mogą być zaliczone okresy, od których zależy prawo do emerytury na podstawie przepisów ww. ustawy, a więc okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu umowy o pracę i z tytułu umowy zlecenia. Rolnicy urodzeni po 31 grudnia 1948 roku nie mają prawa doliczać do stażu w KRUS okresów, w których podlegali ubezpieczeniom w ZUS.

Nadto należy wskazać, iż obowiązek opłacania składek na fundusz emerytalny rolników został wprowadzony z dniem 1 lipca 1977 roku przez art. 69 ustawy z dnia 27 października 1977 roku o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz.U. nr 32, poz.140) i istniał niezależnie od obowiązku podlegania ubezpieczeniu z innego tytułu. Taki stan prawny miał miejsce również pod rządami obowiązującej od 1 stycznia 1983 roku ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (z dnia 14 grudnia 1982 roku, Dz.U. nr 24, poz.133), w której obowiązkiem ubezpieczenia rolniczego objęto również domowników (art. 1 ust. 2). Obowiązek podwójnego ubezpieczenia rolnika i domownika ustał dopiero od 1 stycznia 1989 roku w stosunku do osób będących pracownikami zatrudnionymi w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa wymiaru obowiązującego w danym zawodzie albo objętych innymi przepisami o ubezpieczeniu społecznym lub o zaopatrzeniu emerytalnym (art. 3 ust. 2 pkt 1 tej ustawy w brzmieniu nadanym ustawą z 24 lutego 1989 roku o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin oraz o zmianie ustawy o podatku rolnym – Dz.U. nr 10, poz. 53). Również na podstawie art. 16 ust. 3 ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników obowiązek rolniczego ubezpieczenia emerytalno-rentowego jest wyłączony, m. in. w stosunku do osoby, która podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu.

Rekompensatą za okres podwójnego ubezpieczenia (zbieg opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników i ubezpieczenie pracownicze) jest instytucja zwiększenia świadczenia również w sytuacji, gdy okresów pracy rolnej nie wykorzystano w celu uzupełnienia okresów składkowych lub nieskładkowych.

Możliwość zrekompensowania podwójnego okresu ubezpieczania została uregulowana w art. 56 ust. 4 ww. ustawy o emeryturach i rentach, który daje podstawę do zwiększenia emerytury, do której prawo zostało ustalone bez wykorzystania okresów pracy w gospodarstwie rolnym. Zwiększenie to, ustalone według zasad wymiaru przewidzianych dla części składkowej w przepisach ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, przyznawane jest tylko na wniosek zainteresowanego i przysługuje za okres podlegania rolniczemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu i opłacania z tego tytułu składek na Fundusz Emerytalny (...) (utworzony na podstawie art. 37 ww. ustawy o zabezpieczeniu emerytalnym) czy Fundusz Ubezpieczenia Społecznego (...) (funkcjonujący na podstawie art. 42 ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych) i ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników, o jakim mowa w art. 1 ust. 1 i 2 pkt 2 ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, jeżeli zainteresowany nie ma ustalonego prawa do rolniczej emerytury lub renty.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wpłaca ubezpieczonemu emeryturę wraz ze zwiększeniem z tytułu opłacania składek na ubezpieczenia społeczne rolników.

Reasumując, ubezpieczony nie spełnia przesłanek do uzyskania prawa do emerytury rolniczej określonych w art.19 ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, gdyż nie jest możliwe zaliczenie tego samego okresu jako składkowego do emerytury należnej z ZUS i jednocześnie do emerytury rolniczej jako okresu pracy w gospodarstwie po 16 roku życia.

Wobec powyższego Sąd na podstawie art.477¹⁴§ k.p.c. oddalił odwołanie jako niezasadne.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonego.

13 maja 2015 roku